No. 1486 **Zaterdag 22 Juni 1912.** **29ste Jaargang.**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Verhooging van Subsidie

VOOR DE

R. K. Bijzondere Scholen.

Voor de ruim 47000 Katholieken onzer Kolonie is het Ontwerp, waarbij de Gouverneur een subsidie-verhooging van f 14,410 voorstelt ten behoeve der R. K. Bijzondere scholen, een reden tot vreugde.

Immers, van die 47000 Katholieken zijn slechts zeer weinigen in staat zelf de onkosten van de schoolopvoeding hunner kinderen te dragen. En toch verlangen zij allen voor hunne kinderen Bijzondere Scholen, omdat volgens hun godsdienstige overtuiging de godsdienst niet van de school gescheiden mag blijven, maar juist een der sterkste factoren moet zijn bij de vorming van hoofd en hart. Met dankbare vreugde mogen zij derhalve een Ontwerp begroeten, waardoor het mogelijk zal worden het Roomsch Katholiek Onderwijs in stand te houden, en, zoo mogelijk, nog te verbeteren en uit te breiden.

Al heeft het Apostolisch Vicariaat van Curaçao zich buitengewone opofferingen getroost om het R. K. Bijzonder Onderwijs zoo algemeen te verspreiden in alle buitendistricten en op alle eilanden, en al heeft de R. K. Missie hare uiterste krachten beproefd om dat Onderwijs goed en degelijk te geven, toch is de tijd gekomen, dat die meer dan gewone inspanning niet langer gevergd kan worden.

De nieuwe regeling van 1907, waarbij nieuwe voorwaarden werden vastgesteld, waaraan het Bijzonder Onderwijs had te voldoen om de subsidie te kunnen blijven genieten, eischte hooge uitgaven en vergde zeer veel van de beschikbare krachten.

Het is een niet geringe eer voor de R. K. Missie, dat van meet af aan getracht werd aan al deze eischen van lokaal en personeel te voldoen. Gedurende de laatste jaren kwamen verschillende Zusters en Fraters met diploma's uit Nederland, zoodat de onderwijskrachten sterk vermeerderden; herhaaldelijk werden door de Eerw. Zusters en Fraters, hier reeds aan het Bijz. Onderwijs verbonden, nieuwe diploma's behaald, terwijl vele scholen uitgebreid, of geheel vernieuwd werden en daarenboven nog het aantal scholen toenam.

Dat de tot nu toe ontvangen subsidie te laag is, behoeft eigenlijk niet opnieuw bewezen te worden. Het is een vaststaand feit.

Reeds in 1906 en 1907 werd in de gewisselde stukken door den voormaligen Gouverneur en den Koloniale Raad toegegeven, dat de subsidie aan de R. K. Scholen verleend niet hoog was en de toentertijd voorgestelde verhooging eigenlijk te gering. Thans, na de vele verbeteringen en uitbreidingen der R. K. Scholen, mag een nieuwe verhooging van subsidie derhalve niet langer uitblijven. Het is een daad van rechtvaardige billijkheid. Nog langer deze verhooging tegenhouden zou niet in het belang zijn van het Bijzonder Onderwijs, 't eenige wat in de buitendistricten wordt gegeven en door zeer velen in de stadsdistricten verlangd.

Het Apostolisch Vicariaat kan niet langer zonder meerderen steun van het Gouvernement die hooge onkosten alleen dragen en zoo zullen „uit gebrek aan geld, vele nuttige en gewenschte verbeteringen in het onderwijs, die aan de volksontwikkeling ten goede zouden komen, moeten achterwege blijven, of voor te langen tijd worden uitgesteld." MEM v. TOEL.

Uit het bestuur van Gouverneur NUIJENS blijkt zeer duidelijk, dat hij door economische ontwikkeling der Kolonie wil geraken tot verbetering van den financieelen toestand.

Mr. NUIJENS is begonnen met reeds op zijn eerste begrooting gelden uit te trekken voor verbetering onzer haven. Aan zijn steun is ook de wederopbloei der volksindustrie, de hoedenvlechterij, voor een groot deel te danken.

Maar de allereerste grondslag van elke volksontwikkeling is een goed en degelijk onderwijs.

Hoe wil men dit nu verbeteren en uitbreiden als de volksschool, de Roomsch Katholieke, niet krachtig gesteund en geholpen wordt!

Men kan toch waarlijk niet zeggen, dat een subsidie van f 45.410 te hoog is, als daarmede in alle districten een voldoend aantal scholen in stand wordt gehouden voor de arme bevolking, waarvan 4907 kinderen een voor hun levensomstandigheden passend onderricht ontvangen.

Volgens het Koloniaal Verslag van 1911 „bestond het personeel uit 25 gediplomeerde fraters, 70 gediplomeerde zusters en 16 kweekelingen, terwijl nog 12 zusters, waarvan 8 gediplomeerd, belast waren met het geven van onderwijs in handwerken en op de bewaarscholen."

„Bij het vaststellen der subsidie is ten volle rekening gehouden met den stand der koloniale geldmiddelen" zegt de Gouverneur. En te recht. In vergelijking met de subsidie, welke de Bijzondere Scholen in 't nog meer dan Curaçao noodlijdende Suriname, in Oost-Indië en Nederland genieten, is de som van f 45,410 opvallend klein te noemen, vooral in verband met het betrekkelijk hooge getal onderwijskrachten en schoolgaande kinderen.

De R. K. Missie is echter bereid zich nog langer groote opofferingen te getroosten in het belang van het Roomsch Katholieke Onderwijs, maar meent ook billijkheidshalve op een weinig meer steun van het Gouvernement te mogen rekenen. Want die zware last, met te weinig hulp van anderen gedragen, is werkelijk te zwaar geworden, terwijl toch de lasten van het Gouvernement aanmerkelijk verlicht zijn, doordat de Missie voor 't grootste gedeelte van het volksonderwijs zorg draagt.

De beslissing berust nu in handen van den Kolonialen Raad. Ook daar moet men algemeen overtuigd zijn, dat de subsidie gering is in vergelijking met hetgeen het Apostolisch Vicariaat daarvoor praesteert en de Kolonie daarvan geniet, namelijk: kosteloos onderwijs aan ruim 4000 kinderen, en het onderhoud van meer dan 100 onderwijzers en onderwijzeressen.

Als dat alles eens door de Koloniale Kas alleen moest bekostigd worden!

Eén ding vreezen wij. Sommigen Leden van den Raad zullen wijzen op den toestand der koloniale geldmiddelen.

Maar daar is ten volle rekening medegehouden, anders zou volgens recht en billijkheid de subsidie veel hooger moeten zijn.

Als men voor andere productieve doeleinden geld overheeft, mag het volksonderwijs toch niet worden vergeten.

Is er een doel waarvoor het geld beter kan worden besteed?

Moet de volksontwikkeling niet met alle kracht worden bevorderd?

Zal het daaraan bestede geld niet blijken zeer productief te zijn uitgegeven?

Hopen wij dus, dat dit Ontwerp, ook een welwillend onthaal moge ontvangen bij den Kolonialen Raad.

De Gouverneur wil alles doen wat in de gegeven omstandigheden in zijn vermogen ligt om de volksontwikkeling te bevorderen, dat de Koloniale Raad hem hierbij bereidwillig ter zijde sta in het algemeen belang der Kolonie en in het bizonder belang van $^{9}/_{10}$ der geheele bevolking.

Vrijheid en Vrijheid.

Professor van Hamel heeft te Amsterdam gesproken over de „liberale idee". Niemand zal ontkennen, dat het gaandeweg wel noodig geworden was, eens uit den knoop te doen, wat er onder die „liberale idee" verstaan wordt, want ze is de laatste jaren practisch vaak te loor gegaan.

Op de practische politiek niet ingaande, noch op de naaste toekomst, handelde de spreker over de verre toekomst. En daarbij kwam hij tot het betoog, dat de liberale idee, de geestelijke kracht van de liberalen is, het zoeken van harmonie tusschen het individueel en het sociaal element in samenleving en staat, in den grondtoon van de vrijheid.

Hij herinnerde aan het woord van Thorbecke: „Zelfstandige kracht moet worden gewekt", d. i. vrijheid en verantwoordelijkheid; en tevens aan het woord van de Romeinen: „Wij zijn slaven van de wet, ten einde vrij te kunnen zijn."

Langs welken weg, naar welke methode nu die harmonie tusschen het individueel en het sociale element te zoeken? In de verslagen lezen we:

„Met betrekking tot de binnenlandsche politiek wees spr. op de arbeidsbescherming, voorheeld dezer dagen: de Bakkerswet, waarbij het immers te doen is om harmonie met vrijheid als grondtoon.

Zoo ook inzake het burgerlijk recht en de rechtspleging, den rechtstoestand van de vrouw, het vermogensrecht van de gehuwde vrouw.

Evenzoo inzake het onderwijs. Het is waar dat een illusie van de liberalen is weggevallen, omdat het volk over 't algemeen zich niet ingenomen toonde met de staats-school, en een eigen school verlangde, aanpassend aan eigen godsdienstige overtuiging, maar de liberale idee blijft, het onderwijs zelf te willen verheffen.

ONDERHOUDEND ALLERLEI

ALCOHOL UIT SISAL.

Onlangs heeft de Heer ERNESTO D. CASTRO, een inwoner van Tabasco (Mexico) tijdelijk in Yucatan verblijf houdend, een patent gekregen op zijn uitvinding om alcohol te winnen uit den afval van sisal-agaven, nadat de bladeren ontvezeld zijn. Het vleesch (bladgroen) van de agave werd tot nu toe, (met uitzondering van een klein gedeelte, dat voor het maken van pakpapier gebruikt werd) als afval weggeworpen. De Heer ERNESTO CASTRO ontdekte, dat het bladgroen en het sap, dat bij de ontvezeling wegvloeit, een goede waardevolle alcohol bevat. Om deze alcohol af te zonderen wordt deze ruwe afval met water vermengd in tanks geworpen, waar men het twee dagen lang laat gisten; daarna wordt het mengsel in een bijzonder ingericht distilleerapparaat afgekookt. In den eersten tijd bij de proefnemingen was men over den smaak en de kleur van dit distillaat nog niet tevreden, doch de latere proeven, door een groot aantal deskundigen bijgewoond, zijn gunstig uitgevallen. Uit den afval van 1000 sisalbladeren verkreeg ERNESTO CASTRO ten naasten bij 400 liter mont (het gegiste mengsel), die 80 liter alcohol van 40° Cartier opleverden. Op het speciaal distilleerprocedé om alcohol van goeden smaak en kleur te verkrijgen is reeds patent genomen. Niettegenstaande in 1911 de marktprijs van de sisalvezel gestegen is, zal den planters van de sisal deze vermeerdering der waarde van deze plant door de bruikbaarheid ook van den afval, zeker welkom en voordeelig zijn.

(*Daily Consular and Trade Reports*).

CANDELILLA-WAS.

Over *Candelilla-was*, deelt een correspondent van Afdeeling Handel in Mexico het volgende mede.

De „*Candelilla*" is eene cactussoort zonder doornen met gladde huid.

De plant kan eene hoogte bereiken van ongeveer 1 meter en groeit in bergachtige streken op dezelfde plaatsen, waar ook de guayule-gomstruik voorkomt.

Zij bedekt zich met een laagje was om, naar het heet, het verdampen van het plantensap tegen te gaan. Ten einde deze was te kunnen verzamelen worden de afgesneden planten eerst verhit door middel van stoom om de was week te maken; daarna worden zij in kokend water gedaan, waardoor de was van de plant loslaat.

Om deze was te zuiveren wordt zij door middel van stoom tot het kookpunt verhit en vermengd met zwavelzuur, waarna zij in elken gewilden vorm kan worden gegoten en voor de markt gereed is.

Men beweert, dat op deze wijze 2½ pCt. was van het gewicht van de plant wordt verkregen.

OLIE VAN DEN LINALOÉBOOM.

In het district Cuicatlan van den staat Oaxaca (Mexico) legt men zich toe op het distilleeren van olie (esencia) uit den linaloëboom, die daar in tamelijk groote hoeveelheden in het wild groeit.

Naar het schijnt, dient dit product meestal tot basis voor de bereiding van parfumerieën.

De boom kan eene hoogte bereiken van 5 à 6 meter en groeit meestal op de hellingen van bergen in *droge, tropische* streken.

De eigenlijke distilleerders zijn halfbloed Indianen die een eenvoudig distilleer-toestel in bruikleen ontvangen en zich verplichten de verkregen olie tegen een vooraf bepaalden prijs aan den eigenaar van genoemd toestel af te leveren.

Meestal wordt hun ook nog een voorschot gegeven om het noodige linaloë-hout van de Indianen te koopen. De prijs hiervan regelt zich naar de aanwezige grootere of kleinere hoeveelheid boomen en den afstand van deze naar de distilleerderij.

Dit hout wordt vervolgens in kleine stukjes gehakt, met water in het distilleer-apparaat gedaan en aan een kookproces onderworpen om de olie af te scheiden.

Telkens wanneer er op eene plaats gebrek aan hout komt, verhuizen de distilleerders met hun toestel naar andere houtrijker streken.

Een der huizen, die op deze wijze de linaloë-olie laten verzamelen, levert dit product in tamelijk groote hoeveelheden aan andere binnenlandsche firma's.

De prijs die vroeger $ 6.50 per 240 Kg. bedroeg, is thans gedaald tot $ 6.20.

EEN APPARAAT OM FLUITTONEN TE BINDEN.

Het is bekend, dat blaasinstrumenten het nadeel hebben, dat alle lange passages door den speler moeten worden onderbroken, om even adem te scheppen. Een mooi legato is op de fluit onmogelijk. De musicus Samuels in Schwerin heeft nu een eenvoudig instrumentje bedacht, waardoor de fluittist onafhankelijk van zijn longen wordt gemaakt. Deze „aerophoor" vergemakkelijkt de techniek voor den musicus belangrijk, en de toehoorders worden niet meer door het onderbreken van het geluid gestoord. Een handige blazer heeft slechts korten tijd noodig om aan het instrumentje te wennen. Ook op tuba's en bazuinen kan de aerophoor aangebracht worden. Deskundigen hebben opgemerkt, dat een fluittist, na een half uur spelen met een aerophoor nog even frisch was als in het begin. Ook longen en zenuwen worden op die manier gespaard.

ZIJN ER SCHEPEN DIE NIET KUNNEN ZINKEN?

Van zeer zeker droevige actualiteit 't volgende bericht aan „Vraag en Aanbod" ontleend:

Een Fransch ingenieur, die te Asbury Park (New-Jersey, Ver. Staten) woont, Pastorei, heeft een brevet genomen voor een schip van zijn vinding, dat niet kan zinken.

De romp van het vaartuig is, naar het schijnt, lichter en beter in staat, om aan welken schok ook, te weerstaan, dan alle tot nog toe uitgevonden vaartuigen. De romp van 't schip is vervaardigd van gevulcaniseerd caoutchouc, bedekt met een weefsel van met caoutchouc doortrokken stof, verdeeld in talrijke waterdichte afdeelingen.

De elasticiteit der gebruikte materialen maakt, dat het schip geweldiger schokken kan verdragen dan indien het gebouwd was van hout of ijzer.

Eerst houten schepen, toen van ijzer, vervolgens van cement en nu van gomelastiek! Maar wat zegt dit alles tegenover de al vernietigende kracht van ijsbergen?

KUNSTMATIGE RUBBER.

Men meldt aan de „N. R. Ct.":

Te IJmuiden is men op het oogenblik bezig een fabriek voor kunstmatige rubber te bouwen. De fabriek wordt gebouwd door de architecten Van Rossem en Vuyk te Amsterdam, voor rekening van een naamlooze vennootschap, waarvan mr. Th. G. Dentz van Schaick, te Amsterdam, president-commissaris is.

Naar de heer Dentz van Schaick aan het blad mededeelde, is men er in geslaagd een stof te vervaardigen, welke dezelfde eigenschappen vertoont als rubber en nog eenige bijzondere voordeelen biedt. Het is een uitvinding van een Nederlander, dr. Van der Heyden, die gedurende een lange reeks van jaren hoogleeraar in Japan is.

Het patent voor Oostenrijk, België en Nederland behoort aan bovengenoemde vennootschap, als wier directeur optreedt de Oostenrijker dr. R. Adler, die thans hier ter stede verblijf houdt. Als voornaamste grondstof noemde mr. Dentz visch, dit wil zeggen: versche zeevisch.

Daarbij wordt gevoegd 15 & 16 % natuurlijke rubber en aldus wordt, langs den weg van een geheim procédé, een stof verkregen, die even buigzaam is en veerkrachtig als rubber, maar veel goedkooper. De prijsverhouding zal waarschijnlijk zijn 1.25 : 8.

Bovendien laat de kunstmatige rubber zich in korter tijd vulcaniseeren, is deze stof onaantastbaar voor benzine en is ze bestand tegen de inwerking van hitte. Mr. Dentz vertoonde een stuk kunstmatige rubber, dat op het eerste gezicht inderdaad veel overeenkomst met rubber vertoont.

Een lichte vischlucht verraadde de voornaamste grondstof, maar deze reuk zal, naar mr. Dentz verzekerde, door ontvetting van de visch voorkomen worden.

De lage prijs van de kunstmatige rubber hangt samen met de fabricage van bijproducten. Men zal namelijk uit het vischvleesch eiwit vervaardigen. De helft van de fabriek zal voorts worden ingericht voor de vervaardiging van guano.

Die harmonie wordt ook gezocht in de rechtspositie van ambtenaren. De regeering zou wel doen met aan een vaste commissie 't geregeld toezicht op te dragen.

Zoo wordt ook in de liberale idee de harmonie gezocht inzake de defensie en in het kiesrecht."

We kunnen niet zeggen, dat de kwestie nu glashelder is voorgesteld. Vermoedelijk zit 'm dat in de verslagen. Of „zoekt" men zoo lang naar de „harmonie", zonder te vinden?

Om nu b. v. de idee der vrijheid, de vrijmaking van voorrechten ten opzichte van het onderwijs te nemen, men had mogen verwachten, dat Prof. v. Hamel hier de liberalen eens geducht de waarheid had gezegd, wijl immers vrijheid en onderwijs bij hen sinds jaar en dag twee zijn.

We hooren nu wel, hoe de liberalen de illusie hebben gehad, dat één school mogelijk was voor alle kinderen, en dat zij zich bij het wegvallen der illusie hebben neergelegd.

Dit laatste spreekt nogal vanzelf: daar zat niet veel anders op.

Maar is hiermee verklaard de hardnekkigheid, waarmee de liberalen een halve eeuw lang aan het bijzonder onderwijs de vrijheid geweigerd hebben? vroeg reeds het „Huisgezin" terecht.

Verklaard de hardnekkigheid, waarmee zij ook thans nog weigeren, nu ze van hun illusie afstand hebben gedaan, aan het bijzonder onderwijs gelijk recht met het openbaar onderwijs te doen wedervaren?

Als de liberale idee beteekent vrijheid en opheffing van alle voorrechten, waarom past men dit dan niet op het onderwijs toe?

Men kan de liberale idee theoretisch heel mooi omschrijven, maar in de praktijk komt ze neer op onvrijheid voor een ander en eigenbaat voor zich zelf.

Leerlingen wekken, voorbeelden trekken.

In het „Friesch Dagblad" lezen wij de volgende pædagogische schets:

Kleine Jochem stond te wachten. Als hij nu maar antwoord kreeg! Hij wou wat hebben, och! 'n kleinigheid maar en was, gelijk negen van de tien kinderen zouden doen, er om naar ze'n moeder geloopen ...'n kwestie van 'n paar centen, en váák, dat wist Jochem, kwam hij niet. En moeder was wel geschikt...

Maar dat was niet meegevallen.

Moeders gezicht stond effen-glad.

„Moet je aan je vader vragen; moet je niet bij mij zijn".

Dat vond Jochem zonderling.

Ja, als er groote dingen gekocht moesten worden; als zus een nieuwe japon moest hebben of hijzelf een nieuwe winterjas, dàn kwam vader er aan te pas. Maar met al die nesterijen moest hij niet bij 't allerhoogste kantoor zijn en dus aarzelde hij...

Juist kwam vader binnen.

Jochem monstert pa's gelaat, waar de wijzer ook al niet op „blijmoedig" staat.

Hij durft toch eigenlijk niet goed.

Gelukkig, daar begint moeder er over en vraagt of 't van vader mag.

Goeie moeder toch! Alleen... wat Jochem niet begrijpt is, dat Moeder het zoo hard vraagt, net of ze eigenlijk... 'n beetje boos is...,„ wat? boos op vader?....

Vader geeft heel gewoon antwoord.

„Ja vrouw, wat denkt jij er van?"'

Maar toch — Jochem moet vader ook es aankijken! Vader zegt het gewoon en toch is 't niet gewoon...... 't klinkt zoo raar...... zoo'n heel klein beetje of vader óók boos is en zoo straks den een of ander een pak slaag gaat geven. Maar Jochem weet toch niets te bedenken, waarmee hij nu een „pak" zou hebben verdiend!

Als moeder nu maar zeggen wil, dat 't goed is en 'm de centen geeft; dan is 't uit.

Maar moeder vindt 't niet goed.

„Jij moet 't weten; ik heb er niks in te zeggen — jij bent immers baas!"

Driftig grijpt vader in den zak; graait er 'n handvol centen uit en werpt er Jochem een paar van toe. Hier pak aan. En maakt dat je wegkomt!

Jochem gaat. 't Liep ongedacht goed af.

Maar buiten de deur blijft hij even staan; hij hoort vader met luide stem tegen moeder kijven...... dat is voor 't eerst, hij dacht dat die nooit twistten en 't altijd eens waren...... en moeder doet 't leelijk terug...... Tot eindelijk vader de deur uitstormt — Jochem kan zich net nog gauw verbergen — en dezen met een harden slag in 't slot gooit.

Jochem is nog erg jong, maar hij begrijpt, toch wel zoo ongeveer, dat het tusschen vader en moeder nu net staat, als tusschen hem en z'n zusje, wanneer ze leelijke woorden tegen elkaar zeggen om een prenteboek of zoo iets.

En in z'n naïveteit vertelt Jochem aan z'n broer en aan 'n paar vriendjes, zoo op de manier van wie onmogelijkheden met eigen oogen gezien heeft, dat vader en moeder „ruzie" gehad hebben, omdat hij wat koopen wou...... zichzelf, naar kinderlijken trant, in 't midden van het romannetje plaatsend, dat zijn verbeelding ervan spon.

En toch leefden Jochem's ouders in een zeer gelukkig huwelijk.

Maar ze hadden hun gebreken.

De een zoowel als de ander.

Vader kon soms wat kortaf vallen, vooral als hij veel zaken aan 't hoofd had. In den regel liet hij moeder de huiselijke inkoopen over, maar och! gisterenavond in een kregele bui had hij zich een paar bitse woorden laten ontvallen over 'n „prutsding", dat veel te duur gekocht was dat ze maar kocht zonder er hem in te kennen; hij had het dan toch voor 't zeggen.

En zij had niets geantwoord; stil de woorden opgeraapt en op de marmeren tafel des harten geschreven...... Toen Jochem met z'n vraag kwam, „was 't haar tijd geweest om...... wraak" te nemen? Och neen! zóó was 't in den grond der zaak niet bedoeld, maar om manlief eens even te herinneren aan zijn bruusken uitval van gisterenavond.

En zoo was de woordenwisseling begonnen. Zoolang de kleine jongen er nog bij was, gelukkig in den vorm vrij correct, maar...... 't eene woord lokte 't andere uit...... toen hij weg was, naar zij meenden, waren er booze woorden gevallen, die de kleine jongen opraapte, bewaarde en...... in zijn onnoozelheid anderen liet zien.

Tot zoover dit klein-kinderschetsje.

Een sentimenteele-lezeres vraagt bezorgd naar den afloop? Dat ik haar gerust stelle. 't Was werkelijk een zeer gelukkig huwelijk en 's avonds verwonderd en beschaamd, keken de echtelieden elkander aan, dat er plotseling zulk een onweder aan hun huiselijken hemel was ontstoken. Eer ze samen neerknielden voor Gods aangezicht was de verzoening tot stand gekomen.

Maar 't kwaad dat ze hadden gesticht in het hart van hun kind, was daarmee niet uitgeroeid......

Ik verbaas me vaak, hoe weinig ook christenouders toonen te weten wat ze verschuldigd zijn aan hun kinderen.

Toch verwaarloozen zij ze niet!

Ze zouden u aanvliegen, als ge zoo iets durfdet zeggen.

Het voedsel, dat hun kinderen krijgen, ze zijn er wat keurig en secuur op. En wat de kleederen betreft: geen vlek of scheur mag er in gevonden worden.

Daar valt niets op te zeggen.......

Maar zich afvragen, wat al of niet voor de ooren der kinderen is bestemd, dat doen ze niet. In 't geval bovengenoemd hielden ze zich nog in zoolang de jongen er bij was. Maar niet zóó of hij voelde wel, dat het mis was en werd geprikkeld tot luisteren.

Niet zelden geven echter man en vrouw, die toch anders wel innig aan elkaar verbonden zijn, toe aan een oogenblikkelijke opwelling van boosheid of bitterheid, zonder te vragen of de kinderen er bij zijn of niet.

Dwaas is het al, wanneer vader de kinderen naar moeder stuurt, en omgekeerd.

Voor 't bewustzijn der kinderen, dient het bij vader-en-moeder volmaakt één kantoor te zijn, waar beiden de handteekening der firma voeren. Als moeder wat toestond, dat vader niet kan goedkeuren, zonder dat het nu juist zonde of zich nu eens als de „baas" aan te stellen is, dan doet hij opvoedkundig beter moeder's wil te laten gelden, dan daar in 't bijzijn der kinderen tegen op te komen. Hij kan dan onder twee-monden 't zijne wel zeggen.

Er moet eigenlijk in een gezin nooit sprake van komen, allerminst ten overstaan der kinderen, dat vader het „hoofd" is.

Zeker — hij is het. Hij moet ook als zoodanig optreden. Maar de échte huisvader dóét dat, zonder er ooit opzettelijk aan te herinneren.

En hij is dan juist 't best „hoofd" van zijn gezin, als hij moeders gezag hoog houdt tegenover de kinderen en in hun bijzijn zijn eigen gezag daar wel ter ondersteuning nâást, doch er nooit bóven plaatst.

De echte, Christelijke huisvrouw zal er hem te hooger om achten.

Haar is 't niet te doen, om te heerschen; zij is gelukkig, als ze om Gods wil dienen kan. Haar man zijn arbeid mogelijk en aangenaam maken. En de kinderen grootbrengen in eerbied en liefde voor den vader.

Ze zal hem in de kleine muizenzaakjes van 't dagelijks leven niet verwikkelen, maar die zélf afdoen. Doch zoodra er een beslissing moet genomen, die iets dieper ingrijpt, zal ze hem er vanzélf wel in kennen.

Doch — buiten de kinderen om.

Voor hén behooren vader en moeder een paar wonderlijke wezens te zijn, die zonder ooit te overleggen, nog veel minder te kibbelen, 't vanzélf eens zijn!

CORRESPONDENTIE

De toestand op Bonaire.

Met zeer veel genoegen en innige vreugde hebben wij vernomen, dat er van ons hoofdeiland, het goede Curaçao, hulp zal komen opdagen in den nood.

Zooals bekend, zijn de bestuursleden van het Maduro-fonds reeds begonnen voor hunne noodlijdende broeders en zusters op Bonaire te collecteeren, en heeft het Bestuur der „Groep Nederlandsche Antillen" van het A. N. V. reeds in beginsel besloten ook een reddende hand uit te steken.

Dit bewijst ons ten duidelijkste, dat onze noodkreten al tot Curaçao en tot medelijdende harten van echte Curaçaonaars zijn doorgedrongen.

Maar het moet van de daken verkondigd, dat de toestand van het volk hier allertreurigst en onhoudbaar is.

Jeremieeren over onze ellende baat echter niet veel.

Men hoort al zooveel klagen en kermen in onze kolonie, dat men daarvoor bijna geen ooren meer heeft.

Zaak is dat *men*, dat vermogenden op Curaçao en elders onzen treurigen toestand zien en begrijpen.

Nu is mijn bedoeling niet den toestand te schilderen in akelige obscure kleuren, ik zal geen fotografie geven die U skeletten en uitgemergelde menschen toonen; ik zal den toestand slechts trachten te teekenen met enkele trekken en cijfers, die duidelijker den toestand in zijn verschrikkelijke werkelijkheid toonen dan mooie beschrijvingen of tafreelen.

Het aantal der dooden; slachtoffers van armoede en gebrek! In dit jaar, dat nog niet half voorbij is, zijn alleen op de Playa (dus Rincon dat nog erger is, niet meegerekend) *47* menschen overleden, tegenover *19* in het vorige jaar, dat al alles behalve goed was. In de maand Mei alleen, hier en op Rincon *28* stergevallen. Als men nu rekent dat in heel 1910 op heel Bonaire *56* menschen zijn overleden, dan *ziet* men dat er nu in *één maand* half zooveel menschen sterven als anders in *één jaar* en dat, als het zoo door gaat, het eindcijfer van dit jaar over de *300* zal zijn. Zoo zal ons volk spoedig gedecimeerd wezen!

En denk nu niet dat het enkel oudjes waren, die van ellende omkwamen. Neen, luister, behalve de ouderen van dagen zijn tot nu toe in 1912 *onder het jaar 11*, onder 10 jaar *3*, tot en met 30 jaar *7* en onder de 40 jaar *2* menschen overleden!!

Aantal der zieken. Iedere week worden er meer dan *50* bewijzen van onvermogen uitgedeeld! Lang niet alle zieken gaan naar den dokter, omdat velen nog denken, dat men voor den dokter met geld moet klaar staan, wat maar al te waar is voor een massa menschen, die 't ongeluk hebben in een steenen huisje te wonen, of een groote koraal bij het huis te hebben, of bezitter van een „koenoekoe" of plantage te zijn. Al te veel wordt vergeten, dat die stakkers wel pannen op hun dak, maar geen eten op tafel, wel een koraal om het huis, maar geen geiten erin, wel een plantage hebben, maar die *niets*, zegge *niets*, oplevert! Zulke menschen sterven zonder bewijs van onvermogen en zonder dokter... van honger!!

Slechts *enkele* zieken krijgen geldelijke ondersteuning van het gouvernement, en van particulieren kunnen zij ook maar weinig verwachten.

Aantal armoedlijders. Is het aantal der zieken ontzettend groot, het aantal der armoedlijders is bijna zoo groot als het aantal inwoners.

Het gouvernement bedeelt alleen zieken, en kan niet aan allen werk verschaffen.

In de vorige week ontvingen op Rincon 279 mannen en vrouwen werk van gouvernementswege, hier *138*.

En nu zijn alle wegen al mooi en valt er bijna geen dividivi meer te plukken. Houtsprokkelen is nog het eenige; maar daarvoor is het aanbod weer zoo groot dat ze nauwelijks een paar centen per dag verdienen.

Hoe de menschen het leven nog kunnen rekken is een raadsel! Men zou haast gaan denken, dat de mensch wel zonder eten kan blijven. Maar ik raad het geen der geachte lezers aan den proef te nemen, maar mogen allen ons arme volk helpen uit dien harden proef!

Daarbij komt, dat veel menschen hun laatste beestjes nog verliezen, niet alleen door hongersnood, maar door geweld. De tallooze honden lijden ook gebrek en als zij een geit kunnen te pakken krijgen om ze het bloed uit te zuigen, dan laten ze het niet. Nu zal die hondenplaag spoedig gedaan zijn, want de nieuwe hondenwet zal streng worden doorgevoerd.

Ook kunnen de menschen hun beesten niet bij zich houden, bij gebrek aan vreten, zoodat de politie ze oppikt. In de laatste 8 dagen zijn er even 4 ezels en 11 geiten geschut.

Aantal regendruppels:

Op Kralendijk is van 1 Jan. 1912 tot 1 Juni ll. 5.8 mM. gevallen, en op Rincon 19.5 mM

In het vorig jaar in dien zelfden tijd te Kralendijk 227.9 mM., en te Rincon 261.9 mM.

Wat de aalmoezen zijn voor het volk, dat was de regen voor het land: als een druppel in den Oceaan!!

Er kan dus niet genoeg gegeven worden.

Dank reeds voor Uw goeden wil en het begin van een degelijke hulp in den nood, en weest verzekerd van de dankbaarheid van ons goede volk dat van den goeden God voor U een ruime belooning zal afsmeeken.

Den armen gegeven is Gode geleend, en God laat zich niet in liefdadigheid overtreffen!

Ten slotte ook een woord van dank aan het Gouvernement, dat dit jaar wel op zware lasten zal komen wegens de algemeene armoede.

Bonaire 19 Juni 1912.

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

St. Eustatius 10 Juni 1912.

't Is me een waar feest te kunnen melden, en zulks niet op losse geruchten, dat door iemand uit Holland, die hier in de kolonie geen onbekende mag heeten, inlichtingen genomen zijn, omtrent de mogelijkheid van een aankoop van vijfhonderd acres land, geschikt voor katoencultuur. Mocht deze poging, die wel kans van slagen heeft, werkelijkheid worden, dan gaat St. Eustatius een reuzenstap vooruit in 't oeconomische. Een onderneming op grootere schaal door een maatschappij, kan niet anders dan ons eiland ten goede komen. Was dit bericht nog op tijd ter oore gekomen van de H. H. van den Kolonialen Raad, misschien ware er geen doodvonnis zonder appèl geveld over onzen steiger. 't Is wel een bericht, wat nog eenig gewicht in de balans had kunnen werpen. Onze handelaren waren niet weinig teleurgesteld toen de mail ons het bericht bracht, dat de aanvraag voor verlenging van den steiger, geen genadig verhoor had kunnen vinden. Men had er om reden van den jaarlijks waarneembaren vooruitgang van ons eiland zoo stellig op gehoopt, aangezien het niet gold de aanvraag voor een nieuw te bouwen steiger, noch voor een reparatie van een gebrekkigen steiger, doch enkel voor de verlenging van een prachtstuk van een massief-ijzeren steiger, die ondoelmatig gebleken is, daar hij niet ver genoeg doorgetrokken was. Zooals de zaak thans is, heet het wat men noemt, het mes in het varken laten steken. De steiger van St. Eustatius is zonder twijfel de soliedste van onze kolonie, doch ook de meest onbruikbare. Slechts nu en dan wordt hij benuttigd met lading of inscheping van passagiers, doch nooit of nimmer voor landing of verscheping van goederen. Dat moet nog steeds op de meest primitieve wijze gebeuren. Geen wonder dan ook, dat men onze handelslui zoo dikwijls hoort klagen over waterschade aan ingevoerde artikelen. Men mag alles, voor St. Eustatius bestemd, wel met een impermiable bekleeden, wil men het tegen waterschade vrijwaren. Zoo ook moeten de balen katoen op die primitieve wijze verscheept worden; en daar de katoen zoo 'n delicaat artikel is, loopen we gevaar den goeden naam van onze katoen op de markt te verliezen, wat een verlies van duizenden kan worden. Daarbij komt nog, dat de steiger juist in 't midden van het zoogenaamde kanaal gebouwd is, de plaats, die door haar diepte de geschiktste gelegenheid biedt tot landen of verschepen. Door den stand des steigers juist in dat kanaal verkeeren wij bijgevolg in veel slechtere conditie dan vroeger, toen er nog geen steiger bestond. De landing of verscheping behoort thans met de grootste omzichtigheid te geschieden, daar anders de boot gevaar loopt tot splinters geslagen te worden tegen de ijzeren pilaren van den steiger, waarvoor vroeger, toen we nog geen steiger rijk waren, geen gevaar bestond. Feitelijk verkeeren we dus tegenwoordig in slechtere conditie dan vroeger. 't Is daarom vooral, dat we zoo stellig gehoopt hadden, dat de zoo lang gewenschte verlenging van den steiger zou zijn toegestaan. Om den toestand dragelijk te maken staan er dus slechts twee wegen open; ofwel den steiger geheel en al te verwijderen, ofwel hem bruikbaar en up to date te maken door verlenging.

Saba, 8 Juni 1912.

Naar ik hoor — en mijn bron is een zeer betrouwbare — zijn de reeders van de „Dreadnought" genegen het Gouvernement te helpen door twee schoeners in de vaart te brengen, die een veertiendaagsche dienst tusschen de hoofdeilanden en de Bovenwinden zullen onderhouden.

Die schepen zouden geregeld bij het begin en op de helft van de maand Curaçao verlaten, volgens een vast vaarplan St. Thomas, de Bovenwindsche eilanden en St. Kitts aandoen, en ook de verschillende mails hier aanbrengen.

Een prachtplan, dat hier een ideaaltoestand scheppen zou. En voordeelig. Daar de eisch niet hooger is dan 1000 dollar 's maands, dat is f 30.000 's jaars.

Daarbij de onkosten voor een speciale mailboot tusschen onze eilanden en St. Kitts zouden vervallen, daar door dit vaarplan een voldoende verbinding onzer eilanden onderling wordt onderhouden en de mails uit Europa en Amerika ongeveer terzelfder tijd hier aankomen.

En geriefelijk — Iedere veertien dagen je pakket, provisie, nieuws, gelegenheid om naar de andere eilanden te gaan en er van terug te komen met booten, die voor dat verkeer speciaal zouden ingericht worden en volgens een vast vaarplan op en neer gaan. En last not least.: veilig. Want onze schoeners hebben allen getoond, dat ze hevige zeeën en orkanen kunnen trotseeren, daar ze allen de proef hebben doorstaan in meerdere zware stormen langs de Oostkust van Noord-Amerika. Men behoeft er heusch niet lang op te wezen bij een orkaan, want al is het minder aangenaam zoo iets mee te maken, veel gevaar is er niet.

Is het te veel voor ons, zoo'n veertiendaagsche dienst?

Och, vergelijk eens de verbinding van Guadeloupe met St. Baths en Marigot?

Zijn die twee stukjes Fransch grondgebied van zooveel waarde, is daar zooveel van te verwachten? Ik geloof dat de Hollandsche kolonie hier dan heel wat hooger in rang en stand is.

En nochthans van Guadeloupe komt iedere 14 dagen een flinke schoener die eilanden aandoen, omdat de Fransche vlag daar waait, en het Moederland die arme, verlaten onderdanen, zooveel het kan helpen wil.

S. v. p. een beetje medelijden met ons ook!

* * *

Goed nieuws voor de Bovenwinders!

De Gezaghebber van St. Martin is gemachtigd om met de eigenaars van een flink schoenertje de „Richard C. Harris" een contract aan te gaan, om de verbinding te onderhouden tusschen de Bovenwindsche eilanden en St. Kitts.

Een woord van dank mag zeker niet onthouden worden aan de oude mailbooten, die onze eilanden zooveel jaren trouw naar vermogen gediend hebben.

Berichten uit de Kolonie.

De nood op de eilanden.

Er wordt druk geteekend op de lijsten van het *Maduro-fonds*. Een niet onbelangrijk bedrag is al reeds ingezameld f 1250.

Curaçao handhaaft zijn ouden roem van mildadigheid. Deze deugd is een eer en een sieraad voor onze maatschappij.

Komt nu de steeds moeilijke quaestie der geldverdeeling.

Wij kennen den Bestuursleden van het *Madurofonds* voldoende tact toe om hun dit geheel over te laten. Door hun jaarlijksche uitkeering van aalmoezen voor de armen weten zij, op welke wijze deze het gemakkelijkst tot de armen komen.

Echter meenen wij een opmerking, welke wij dezér dagen vernamen, niet onvermeld te mogen laten.

Aan geld hebben de armen op Bonaire en Aruba eigenlijk weinig. Zij hebben gebrek aan voedsel en aan GOED DRINKWATER.

Zou er geen middel kunnen gevonden worden om geregeld een flinken voorraad goed drinkwater naar de eilanden te zenden, alsmede aardappelen, boonen, versche groenten en vruchten, die alle ons genoemd zijn als geneesmiddel van de scheurbuik.

Het Gouvernement stuurt dit ook wel naar Bonaire, maar natuurlijk, in geringere hoeveelheid, alleen toereikend voor de ergste zieken.

Naar wij vernemen heeft de Gezaghebber van Aruba reeds een paar maal geld van het *armenfonds* aan de Zeereerw. Heeren Pastoors gegeven ter uitdeeling onder de armen.

De Hoedenindustrie.

Is de hoedenvlechterij hier een hulp in den nood, zij zou het ook zijn op de eilanden, als de vlechtindustrie ook daar meer algemeen was.

Op Bonaire komen er echter minder vlechtsters op den cursus dan vroeger, omdat het stroo zeer slecht is, zoodat de helft moet worden weggeworpen en de hoeden op die manier te veel aan materiaal kosten en te weinig winst geven.

Kan daar niet in worden voorzien?

De Slachtoffers der Zeeland.

Met de *Prins Willem I* zijn Woensdagavond de korporaal J. C. VERKUIJLEN en de lichtmatroos F. LEENHOUTS naar Nederland teruggekeerd, hartelijk bij hun vertrek toegejuicht door de bevolking.

Van een vlieger, die niet vloog, die wel vloog en weer niet vloog.

't Was me een gebeurtenis voor Curaçao! Professor MASTERSON zou met zijn luchtballon 5000 voet hoog stijgen en zich dan naar beneden werpen, gewapend met een valscherm.

Zulk een sensatie-voorstelling lokte Zondagmorgen oud en jong naar Pietermaai. En op den berg Altena zaten rijen menschen neer te blikken op wat dichter bij hen zou komen; op de daken der huizen, in de masten der schepen, overal zag men kijkgragen den hals rekken om toch maar alles goed te zien.

En de vlieger vloog niet.

De ballon moest gevuld worden met rook van verbrande doeken, misschien wel in een of ander vocht gedrenkt. De rook woei weg en wilde niet de ballon in. Eindelijk, ja, de zak stond strak, en knapl scheurde.

Groote teleurstelling. Allen huis toe. Het was Zondagmiddag 12 uur.

De vlieger zou vliegen in den namiddag. Opnieuw dromde de menigte saam. Maar de vlieger vloog ook des middags niet.

Maandagmorgen kwam, en nog vloog de vlieger niet.

Eindelijk, Dinsdagmorgen, voor dat menigeen het wist, ging de ballon de lucht in. Doch nauwelijks boven het dak der kerk van Pietermaai gekomen, duwde de wind vlieger en ballon omlaag, het waaigat in.

Van vliegen door de lucht en vallen onder een scherm kwam niets.

Prof. MASTERSON behoort tot een vliegersfamilie. Van zijn 12den jaar af beweegt hij zich reeds in hoogere regionen. Zijn vader viel dood, zijn broer viel dood, en hij zelf viel te Caracas door het dak van een huis. Verpleegd in het St. Elisabeths-Gasthuis alhier, zocht hij tot herstel van gezondheid wat ijlere lucht, 5000 voet hoog, en koos tot valterrein het water, wat zachter valt en minder gevaar voor ribbenbreken oplevert.

Zondagmorgen waren 2 visschersbooten buitengaats gegaan om den luchtschipper op te pikken, als hij in de zee terecht zou zijn gekomen. Maar de man kwam eerst twee dagen later terecht in den modder van 't Waaigat en kon loopend achter zijn ballon lijf en leven redden.

Welkom.

Woensdagmorgen is met de *Prins Willems I* Dr. J. P. EVERTSZ en familie via New York uit Nederland teruggekeerd.

Koloniale Raad.

De Leden zijn tegen Maandagavond 8 uur voor de derde maal opgeroepen.

Reeds twee keer kon wegens gebrek aan quorum de vergadering niet doorgaan.

Menschen Verkocht uit honger.

In *El Comercio* van 23 Mei lezen wij het volgende telegram door Z.D.H. Mgr. ATANASIO V. SOLER Y ROYO, Vicaris Apostolicus van Goagira, gericht aan den Aartsbisschop van Cartagena.

„Uitgeput door honger bieden Indianen zich aan om verkocht te worden op de markt van Maracaibo. Kleine overdekte vaartuigen voeren er iedere week 20 weg.

Het ontbreekt ons aan buitengewone hulpmiddelen om in onze huizen de minderjarigen uit Goagira op te nemen en hen voor verkoop te vrijwaren."

Onder dit Officieele telegram van den Bisschop staat een ander van den Correspondent, gericht aan *Gaceta*, Bogotá. Dit luidt als volgt:

„De regeering van Venezuela heeft den verkoop van Indianen uit Goagira gereglementeerd, rechten heffend van den verkoop te Maracaibo. Men verscheept hen onder factures, in ketenen, als beesten. Haast u hierin verbetering te brengen. Het is onmenschelijk, en een schandelijke aanslag".

In *El Comercio* van 29 Mei seint Generaal F. D. PICHON, Bizondere Comissaris van Goagira, aan Mgr. Atanasio:

„Dank voor uw telegram. Ik heb de Regeering gewaarschuwd".

[Hier volgen nog eenige woorden, die wij niet verklaren kunnen en een opstootje schijnen te bedoelen.]

Daar de Aartsbisschop, Mgr. BRIOSCHI, in die dagen reeds op reis was naar Rome, of spoedig zou gaan antwoordde de PROVICARIS aan Mgr. Atanasio:

„In het weeshuis zal ik met geleende meubelen plaats maken voor jongens en meisjes.

Ik heb hiervoor hulp gezocht bij Z. D. H."

Uit de Pers van Colombië blijkt, dat men met kracht dit menschonteerend bedrijf wil tegengaan en hulp zal brengen aan de Indianen.

Officieele berichten.

Aan den Inspecteur der belastingen alhier, A. G. STATIUS MULLER is verlof verleend om zijne echtgenoote, die naar Nederland vertrokken is, tot Pto. Cabello of La Guayra te vergezellen.

Het tijd. hoofd der normaallessen alhier, C. K. KESLER, is benoemd tot hoofd dier lessen.

Het door den Gezaghebber van St. Martin N. G. aan den deurwaarder-cipier aldaar E. S. A. HOEKSTRA verleend verlof van eene maand tot herstel van gezondheid, is door den Gouverneur goedgekeurd.

Aan den Directeur der Openbare Werken alhier, W. A. J. T. ZELLE, is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Aan den tyd. gouvernementsgeneeskundige op Bonaire, L. G. F. CRAMER, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Bij Gouvernements-beschikking is eene quarantaine van tien dagen, met inbegrip van de reis, vastgesteld voor alle schepen, komende van San Juan de Porto Rico, wegens het aldaar voorkomen van gevallen van pest; met bepaling, dat de schepen, die aldaar buiten communicatie alleen passagiers ontschepen lading en mails lossen, en mails aan boord nemen, in het vrije verkeer op Curaçao zullen worden toegelaten.

Volgens ontvangen kennisgeving van den Nederlandschen Vice-Consul te Pto. Cabello zijn aldaar overleden de volgende Nederlandsche onderdanen, te weten: Eugenio Marti, van beroep daglooner, op den 16n April; Adelina Penso, zonder beroep, den 6n Juni; en Juan Deleo, van beroep landbouwer, den 7n Juni ll. en te Valencia: Ernesto Wester, van beroep daglooner, oud 45 jaren, op den 12n Juni jl.

Een goed Zwemmer.

In ons bericht over het omslaan der loodsboot op 14 Juni ll. vermeldden wij, op gezag van een anderen Collega, die dit bericht het eerst verspreidde, dat een der drenkelingen niet zwemmen kon.

Gelukkig, blijkt, dat roeiers zoowel als de Heer H. v. D. HOEVEN, de Assistent Loods, allen uitstekende zwemmers zijn.

Hoe dit bericht nu in de wereld kwam?

Dat ging zoo:

Toen de „Mary Chisholm" over de loodsboot heen voer, sloeg deze natuurlijk om en lagen loods en roeiers in 't water. De roeiers keken rond, of allen weer kopje boven kwamen, maar zagen den loods niet, daar deze onder de boot terecht was gekomen, waar hij zich eerst onder van daan moest werken. Z'n jas was hem over het hoofd geslagen. Door dit langer uitblijven van den Heer v. D HOEVEN, dachten de roeiers dat de loods niet zwemmen kon en vertelden dit later ook.

Maar alle eer wordt teruggegeven aan dezen koenen zwemmer, die met zware schoenen aan, en de jas over het hoofd, zich toch nog onder de schoener uit wist te werken.

Wij wenschen hem geluk met deze proeve van zwemkunst.

In de verste verte hebben wij in ons vorig bericht niet den draak willen steken met een drenkeling, die niet zwemmen kon, maar alleen bedoeld duidelijk uit te laten komen, dat het kunnen zwemmen vereischt wordt voor de roeiers; aan den Loods hebben wij niet eens gedacht.

De Dreadnought

is volgens draadloos bericht, gisteren middag 3 uur van Aruba uitgezeild en hedenmorgen daar weer teruggekeerd met gescheurd zeil. Hedenmiddag wordt opnieuw koers gezet naar Curaçao.

Dankbetuiging.

Ontvangen van het Magazijn „El Louvre" van de Heeren J & H. D. C. GOMEZ eenige reclame-artikelen van *John Gosnell & Co's* parfumerieën.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

64 ratten

35 muizen.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 21 Juni 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		0 22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0 80
DIVIDIVI per K,G.........	,,	0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	,,	0 70
id. per KG. 2e kw.	,,	0.60
HUIDEN per K.G.........	,,	0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	,,	1.20
WOL per K.G.........	,,	0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	,,	0.45
BEENDEREN per K.G.........	,,	0.02
RECINUS–ZAAD per K.G.........	,,	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1..........per dozijn	,,	4.12½
,, ,, 1 (gebleekt),, ,,	,,	4,25
,, ,, 2 ,, ,, ...	,,	5.50
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	——
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	——
,, ,, 4 ,, ,, ...	,,	7.—
,, ,, 5 ,, ,, (OLA)	,,	—.—
,, ,, 6 ,, ,, ...	,,	
,, ,, 7 ,, ,, ...	,,	9—
,, ,, 8 ,, ,, (OLA)	,,	——
,, ,, 9 ,, ,, ...	,,	12.50
,, ,, 10 ,, ,, (OLA)	,,	
,, ,, 11 ,, ,, ...	,,	12.50
,, ,, 12 ,, ,, (OLA)	,,	
,, ,, 13 ,, ,, ...	,,	
,, ,, 14 ,, ,, (OLA)	,,	
,, ,, 15 ,, ,, ...	,,	— –

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand April.

Kantoren	Ingebracht
Willemstad	f 8.113.54
2e district	15.
3e ,,	27.
4e ,,	25.
5e ,,	43.
Oranjestad Aruba:	176.50
3e district ,,	——
Kralendijk Bonaire:	224.58
Rincon ,,	29.
Philipsburg, St. Mart. NG.	2.056.48
Oranjestad, St. Eust.	180.50
Bottom, Saba	174.19
Windwardside	157.50
Samen:	f 11.222.29
Terugbetaald:	f 9.156.80

Regenval.

gedurende de maand Mei 1912.

Fort Amsterdam	4.5	m.M.
Westpunt	2.	,,
Plantage Siberie	3.	,,
Klein Sta. Martha	0.	,,
Hoffi Abao	0.	,,
Cas Chikito	0.	,,
Sta. Maria	1.5	,,
Groot St. Joris	4.	,,
Klein St. Joris	0.	,,
Santa Rosa	4.8	,,
Beekenburg	0.	,,
Noordkant	2.5	,,

Eerste sisal cultuur Maatschappij.

Aan het jaarverslag wordt het volgende ontleend.

De ontwikkeling der jonge plantjes op de kweekbedden gaf alle reden tot tevredenheid; door de aangebrachte kunstmatige bevloeiinrichting blijven zij, ondanks de abnormaal felle droogte, in goeden staat en had geen sterfte plaats.

Het bleek, dat zonder bezwaar een ander dan het oorspronkelijk gedachte plantverband gevolgd kon worden; hierdoor zal het mogelijk zijn het aantal planten per H.A. in stede van 1500 op circa 2500 te brengen.

Aan het einde des jaars waren circa 16 H.A. van het cultuurterrein beplant, op de kweekbedden waren ongeveer 270.000 plantjes aanwezig, en werden nog 200.000 stuks gekocht, welk aantal het meerder noodige vormt, als gevolg van het hierboven aangegeven gewijzigde plantverband.

Niet onvermeld mag blijven, dat zich in het afgeloopen jaar in den gouvernements-sisalaanplant een ziekteverschijnsel voordeed, zich kenmerkende door zwarte vlekken op de bladeren. Doordrongen van het gewicht dezer zaak, hebben wij dienaangaande het oordeel ingewonnen van den gouvernementslandbouwkundige op Curaçao, het Phytopathologisch Laboratorium te Wageningen, den chef van 's Lands plantentuin te Buitenzorg, het Agricultural Departement te Trinidad en het Amerikaansche proefstation op Puerto-Rico.

In zoover stemden de meeningen overeen, dat het verschijnsel niets onrustwekkends bevatte, en dat weliswaar aangetaste bladeren minderwaardige vezels zullen opleveren, doch dat voor eene bepaalde besmetting geen vrees behoefde gekoesterd te worden en bij eene goede grondbewerking het verschijnsel vermoedelijk geheel voorkomen zoude kunnen worden.

Na gedurende eenige maanden op enkele plaatsen in den gouvernementsaanplant zich te hebben vertoond, verdween het verschijnsel geheel het gekomen was.

De uitgaven beliepen als volgt: In Nederland f 4488, in Curaçao: algemeene uitgaven f 1790; aanschaffing goederen f 817, kosten van aanleg en onderhoud f 1407, en kosten van aanplant f 7679, totaal f 11,695, te zamen f 16.184. Met 't saldo 1909—1910 der onderneming „Mount-Pleasant", ad f 15.274 beloopt de generale rekening dus nu in het geheel f 32.458.

Curacao Haven-en Brugdienst.

Aan het verslag, uitgebracht in de op 22 Mei gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders in de *Mij. tot Expl. van den Curaçaoschen Haven- en Brugdienst*, wordt het volgende ontleend:

De inkomsten der brug over het afgeloopen jaar wijzen eene aanmerkelijke verbetering aan. Zij bedroegen in 1910 f 6962 en in 1911 f 7930. De exploitatiekosten in 1911 bedroegen f 1748 tegen f 1762 in 1010. De kosten te Amsterdam bedroegen in 1911 f 1319 tegen f 1354 in 1910.

Het voordeelig saldo over 1911 bedraagt incl. het saldo van 1910 f 4711 waarvan f 4500 dividend aan aandeelhouders, d i. 4½ % of f 11.26 per aandeel.

Kon. W.-Ind. Maildienst.

In de 24 Mei te Amsterdam gehouden buitengewone algemeene vergadering kwam een voorstel tot statutenwijziging in behandeling; volgens hetwelk de directie en commissarissen van deze maatschappij een overeenkomst sluiten met de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Mij., tot samenvoeging harer belangen. In die overeenkomst zou aan laatstgenoemde tegen 100 pct. de optie worden verleend op de door de Kon' W. I. Maildienst na bekomen goedkeuring der statutenwijziging uit te geven 3500 aandeelen, terwijl de directie der Kon. Ned. Stoomboot Mij. binnen enkele dagen voor de aandeelhouders der Kon. W. I. Maildienst de gelegenheidi zal openstellen om hunne aandeelen van f 1000 om te wisselen tegen twee aandeelen van f 500 harer maatschappij. Zoodra de Kon. Ned. Stoomboot Mij. op deze wijze de meerderheid der aandeelen zal hebben verkregen, zou een voorstel worden ingediend om de directie te benoemen tot mede-directeuren der Kon West Indische Maildienst en den directeur van deze maatschappij te benoemen tot mededirecteur der Kon. Ned. Stoomboot Mij.

Naar aanleiding hiervan vroeg een der aandeelhouders, hoe het bij een dergelijke samensmelting en verwisseling der directie zal gaan met de tantiémes. Hierop werd geantwoord, dat, wanneer de directeuren der Kon. Ned. Stoomboot Mij. in de directie der Kon. W. I. Maildienst zijn getreden, zij van hun tantiémes slechts een gedeelte zullen behouden, in de verhouding als van het in bezit der Kon. Ned. Stoomboot Mij overgegane gedeelte van het maatschappelijk kapitaal dier maatschappij; het overige zal haar worden gerestitueerd.

Hierna werden de voorstellen van het bestuur met algemeene stemmen aangenomen.

De Maasbode.

Buitenlad.

BELGIE.

De Kloosters in Belgie.

Toen de verkiezingen naderden, kon men in liberale en socialistische bladen lange artikelen lezen, die moeten bewijzen, hoe diep ongelukkig België onder den knoet der kath. regeering is. Geheel ontijdig voor het kartel sprak onlangs Edm. Picard, l'enfant terrible onzer tegenpartij: „De roem van België is alom gevestigd. Wat den handel betreft bekleedt het van alle landen de vijfde plaats. Houdt men rekening met het getal inwoners, dan komt het op de eerste plaats. De haven van Antwerpen komt na dien van Londen en Hamburg. Ook op het gebied van kunsten en letteren onderscheidt België zich onder de volkeren. Reeds tweemaal in weinige jaren werd de Nobel-prijs aan België geschonken.

„In Egypte, in Perzië, overal waar men vreemdelingen vraagt, verkiest men bizonder Belgen en men beklaagt zich in die keuze niet. Wat de handelsbetrekkingen in den vreemde betreft, bekleedt België alom een eervolle plaats. In Egypte vooral neemt het een eerste plaats in door de groote kapitalen, welke het er heeft geplaatst."

Zoo spreekt een eerlijke vijand.

Wat is nu vooral, volgens het kartel, de ramp van België? Het groot getal kloosters.

Alom is thans een plakaat aangeplakt, waarop de provincie Brabant met 582 zwarte plekken, en die zwarte plekken, duiden de plaatsen aan, waar kloosters zijn, en dus als bijschrift: verlos ons van dat zwarte ongedierte. Stemt tegen de kath. uitzuigers!"

Dat die kloosterlingen zich met het verplegen van zieken belasten, dat zij weezen, verlatene kinderen en ouden van dagen verplegen, dat zij arme kinderen onderwijzen, 't is zwart ongedierte.

Sommige plaatsen zijn aangeteekend als verpest door een klooster en er is slechts één zusterke, die waakt bij 't ziekbed van een bekend liberaal of diens familielid. Dat huis is dus een klooster.

Iedere school, waar twee of drie Zusters onderwijs geven, is een klooster. Iedere kliniek, waar Zusters in dienst zijn op rekening ook van li-

berale professoren of dokters, is een klooster. Zoo komt men tot die ronde som en zijn we niet langer verwonderd over het groot verschil tusschen het getal kloosters van dit parlementaire bureel en de opgave van het „Annuaire du Clergé.'

En zoo er nu eens 582 kloosters in Brabant zouden zijn, zou dit dan zoo vreeselijk wezen?

En hierop antwoordt pater van Meerich: Brabant telt anderhalf millioen inwoners. Verdeelt men dit door 582, dan verkrijgt men 2,749. Dus op 2749 inwoners zou dan één klooster zijn. Veronderstellen we gemiddeld vier personen in een woning dan is er één klooster op 587 woningen. Eén huis om allerhande diensten te bewijzen aan 587 andere huizen. En als men nu weet, dat in hetzelfde Brabant 35.211 herbergen zijn, waaronder 23.700 met alcoholische dranken; dus één herberg op minder dan 40 personen, dan komt al dat geschreeuw, als zouden die talrijke kloosters tegen het volksgeluk zijn, in het ware licht.

En of die schrijvers ook op de hoogte zijn? Want kwade trouw wil ik niet veronderstellen.

Tot de brave menschen van Hal en omstreken zegt een liberaal blad: *Het kanton van Hal*. „wanneer wij liberalen zeggen, weg met de kloosters, willen wij daardoor beduiden, dat de kloosters dienen afgeschaft te worden? Geenzins; maar wel, dat de kloosters niet meer zooals nu, boven de wet dienen geplaatst te worden. Wanneer een familievader komt te overlijden, moeten zijne eigen kinderen successierechten betalen. Wanneer een kloosterling sterft, betalen zijne erfgenamen, die altijd goede maatjes van 't klooster zijn, *geen cent*. Is dat gelijkheid?"

Zoo wordt de goede menigte bedrogen. Want in waarheid betalen de kloosterlingen. veel hooger successierechten dan de erfgenamen van een familievader. Deze betalen 1 frank en 40 centimen per honderd, de kloosterling 13,80 zegge dertien frank en tachtig centimen per honderd. Dus al dat geschreeuw over de doode hand als een dreigend gevaar in België is niets dan een kiezers-manoeuvre. In waarheid zijn de kloosterlingen op het gebied van successierechten de beste klanten der regeering.

Dat het kartel geen zwaardere grieven tegen de regeering kan aanhalen, dat zij alom de katholieke strijders op stokslagen en erger onthaalt, zooals onlangs in Antwerpen, is wel een bewijs, dat de woorden van Picard waar zijn, en het kartel nog soo seker niet is van de overwinning.

HET CARTEL

is in België in de meeste plaatsen tot stand gekomen; in nauwen bond zullen de liberalen en socialisten trachten de katholieke meerderheid te verslaan. Niet overal is het bondgenootschap tot stand gekomen. Zoo zijn in Mechelen vier lijsten ingediend, een van de katholieken, een van het cartel, maar bovendien nog twee van liberalen en socialisten, die zelfstandig willen optreden.

Een enkele maal zijn ook de katholieken verdeeld, zoo te Dinant, waar twee katholieke lijsten werden ingediend en één van liberalen en socialisten te zamen.

Te Doornik is behalve de lijst van het Cartel en die van de katholieken er ook nog eene van afgescheiden socialisten; te Dendermonde kwamen de christen-democraten met eigen candidaturen en te Luik gaan liberalen en socialisten niet samen, evenmin als te Brussel. Maar in de meeste plaatsen vinden we tweeërlei candidaten: Katholieken en Cartel. Ook te Antwerpen.

De liberalen trachten hun houding voor de kiezers te rechtvaardigen door er op te wijzen dat de socialisten zooveel wijzer en gematigder geworden zijn.

De roode bondgenooten echter stellen reeds te voren vast, dat zij op het stuk van beginselen geen concessies hebben gedaan. Vandervelde verklaarde te Luik uitdrukkelijk: „Wij hebben niet toegegeven. Wanneer ik met M. Heymans cartel sloot, heb ik geheel ons program gehandhaafd. Wij hebben 'alles bekomen zonder iets te laten vallen".

En „Le Peuple", het socialistisch hoofdorgaan schreef dezer dagen:

Wij zetten de punten op de i's: staan niets af van onze idealen en zijn vast besloten de kiesperiode aan te wenden om het socialistisch program, onverminderd, onverzwakt, zonder de minste opportunistische toegeving.

Wij zijn het vandaag eens met de liberalen om het clericaal gouvernement neer te halen, de schoolreactie te dwarsboomen en het algemeen stemrecht te verwezenlijken. Maar het is goed verstaan, dat de socialisten nooit iets zullen opgeven van wat hun reden van bestaan is: de verovering der openbare ambten door de werklieden en de verandering van den kapitalistischen eigendom insocialistischen bloei."

Terecht sprak dezer dagen op een groote meeting te Antwerpen de heer Van Cauwelaert van den definitieven ondergang der liberale partij.

Eens reeds heeft het liberalisme onder de lijkwade gelegen, maar de katholieke hebben in 1899 die lijkwade nog eens weggeschoven en het liberalisme nog wat leven ingeblazen

Maar nu is de dood voor goed daar en vóór den dood is reeds de ontbinding ingetreden. Spreek ons niet van het verleden, zeggen zij, spreek hen ook niet van de toekomst, want daar rekenen zij niet meer op. In het heden zien wij de liberalen als politieke schuimloopers, die alle zelfrespect, alle schaamte hebben verloren. Wij hooren hen zeggen dat zij voor het kartel bereid zijn hun eigenwaarde en zelfstandigheid op te offeren. Dat is de ontbinding en op hen kan men het woord van het Evangelie toepassen: Hij riekt al."

Iets hebben de liberalen ons achtergelaten. Zij hebben de loopgrachten gegraven langs welke de socialistische benden met de toortsen der vernieling gewapend, stormloopen om te pogen de rots der Kerk te vernielen. Want de socialisten zijn in niets veranderd, zij willen nog altijd den ondergang van onzen godsdienst, den middenstand, alles wat orde en welvaart uitmaakt vernietigen; zij zijn gebleven wat Neujean zegde: de barbaren van den nieuwen tijd!

Heeft Vadervelde zelf niet gezegd. Indien de socialisten moesten overwinnen zonder de noodige zedelijke evolutie te hebben doorgemaakt, dan zou het de regeering zijn van de brutaliteit!

Waar vinden wij die zedelijke evolutie? Integendeel, brutale drift, haat en onzedelijkheid preeken zij aan. En die mannen beweren dat zij de maatschappij zouden verbeteren. Neen, dat kan alleen de liefde, die steeds nieuwe krachten zuigt in het bloed van Christus. (*Toejuichingen*).

En dat is de macht, die de zelfvernieuwing in onze strijdmachten heeft tot standgebracht. Spreker weidt in eene geestdriftige rede uit over deze punten en hangt een schitterend tafereel op van de herwording en het nieuwe leven in onze partij.

Vernieuwing ook op het parlementair gebied. Hij brengt eene warme hulde aan baron de Broqueville, die zoo fier vooraan treedt in het ministèrie, die steeds nieuwe hoogten weet te bereiken. (*Toej.*) Hij doet de taaie werking der Katholieke Kamerleden, waarbij oude strijders als M. De Winter het voorbeeld gaven (*ovatie*), uitschijnen tegenover de lamlendigheid der tegenstrevers.

Onze tegenstrevers hebben eene kaart uitgegeven van de kloosters. Welnu, dat is eene kaart van de katholieke liefdadigheid, waar onze dochters en zonen, onbekend voor de wereld, zich opofferen voor het lijdende menschdom. Wat hebben zij daar tegenover te stellen? Dat zij ook eens eene kaart opmaken, waar hunne maagdon hun leven ten beste geven voor het welzijn der ongelukkigen. Waar zijn hunne mannen, die zich zonder eerzucht, zonder hoop op aardsch voordeel slachtofferen?

Juist daarom zijn onze priesters en kloosterlingen een doorn in het oog van liberalen en socialisten. En nochtans, trots die groote diensten vragen wij voor hen geene voorrechten, geen minimum loon, geen afschaffing van nachtarbeid, maar enkel het recht zich vrij op te offeren voor de minder bedeelden en de lijdenden."

Het gaat in den verkiezingsstrijd hevig toe, waarbij zich ook hier weer het verschijnsel voordoet, dat de katholieken hun tegenstanders rustig laten vergaderen en spreken, terwijl socialisten en vrijzinnigen telkens de katholieken hinderen en plagen tot mishandelen toe.

Zoo schijft een Vlaamsch blad over den plotselingen dood van Seraf Lambrechts, een der warmste voorvechters van de katholieke en de Vlaamsche zaak in België.

Ongetwijfeld zijn het de gemoedsaandoeningen, teweeggebracht door het hatelijke aanvallen onzer tegenstrevers en de aanvallen, beschimpingen beleedigingen op de meeting te Meerhout, die dat plotseling afsterven hebben veroorzaakt. Ziehier de omstandigneden die den dood van onzen Vlaamschen volksvriend voorafgingen.

Te Hulsen hadden de Katholieken eene meeting belegd, waar Homans, secretaris van Meerhout en broeder van den liberalen candidaat met een groep twistzoekers alles kwamen overhoop zetten. De katholieken zetten den secretaris in het nauw met cijfers aan te halen, waarop de geleerde secretaris niet antwoorden kon. Hij werd 's anderendaags op de meeting geroepen te Gestel waar Seraf Lambrechts ook zoude spreken. Wie daar niet was, was de hooggeleerde Gemeentesecretaris van Meerhout, maar eene bende schoelies, die als wilden binnendrong, brulde en tierde. De betreurde Seraf Lambrechts poogde twee uren lang het woord te nemen, maar vruchteloos. Geheel uitgeput en afgemat ging hij met zijne vrienden naar buiten; de blauwe schoelies wilden hem ten lijve, maar na enkele meters gegaan te hebben, kon hij niet meer, de dood greep hem aan...... Seraf Lambrechts viel als slachtoffer der schandige handelwijze der blauwe schuimers.

Wellicht, dat ook tot de verkiezingspraktijken en manieren moet worden gerekend de poging die is gedaan, een smet te werpen op den zoo hoog staanden koning. Een officieuse mededeeling zegt onder meer:

Sedert de laatste buitenpartij in Laeken zijn er lasterlijke praatjes in omloop gebracht over het intieme leven van de koninklijke familie. De koning, van het bestaan dezer lasterpraatjes door hofbeambten verwittigd en telefonisch van uit België en zelfs uit het buitenland gewaarschuwd, was natuurlijk hoogst verbaasd en diep verontwaardigd. De procureur des konings zal de uitstrooiers van dezen lasterpraat vervolgen en een ieder die ze verder zal verspreiden, zal terstond in hechtenis worden genomen.

Dit is de goede weg.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 15 JUNI – 29 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Prins Willem I	A B Nyboer	19 Juni	New-York	19 Juni	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	18 „	La Guayra	19 „	New-York
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	20 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	22 „	New-York	22 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	P C v d Graaff	24 „	Amsterdam	24 „	New York
Zulia	S S Morris	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Caracas	Furst	27 „	New-York	27 „	La Guayra
Merida	A Johanson	24 „	Maracaibo	24 „	La Guayra
Merida	„ „	26 „	La Guayra	27 „	Maracaibo
Pr Maurits	P Koningstein	29 „	New-York	30 „	Amsterdam
Sardinia	W Lerche	14 Juni	Hamburg	15 Juni	Pto. Colombia
Niederwald	L Schubarth	15 „	Pto Colombia	15 „	Hamburg
Antonio Lopez	Autich	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Venetia	C Segebarth	12 „	Colón	16 „	Hamburg
Città di Torino	A Poggi	28 „	Genova	28 „	Colón
Comedian	Netherson	23 „	Liverpool	28 „	Dublin
Grunewald	H Brock	14 „	Colón	24 ó 25	Hamburg
Patagonia	M Malchow	1 Juli	Hamburg	3 Juli	Hamburg
Albanian	Harrison	30 Juni	Liverpool	30 Juni	Sta. Martha

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Maracaibo V	15 Juni	Maracaibo	*Electra H*	18 Juni	Maracaibo
Juan Luis H	15 „	Aruba	*Carlota H*	15 „	Pto. Rico
Dreadnought H	15 „	Isl. Barlov.	*Dreadnought*	20 „	Aruba
Refugio H	17 „	Aruba	*Olinda H*	19 „	Barcelona
Mina	18 „	Maracaibo	*Refugio H*	19 „	Aruba
			Juan Luis H	18 „	Aruba
			Gouv Brandhof	18 „	Rio Hacha
			Maracaibo V	19 „	Maracaibo
			Virginia	24 „	Vela de Coro
			Olga Lucila	25 „	Rio Hacha

Drukker:
B. L. BOGAERS.